Трибуна вільного українського слова на вільній американській землі

СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

Адреса Редакції і Адміністрації: 'Svoboda', 81-83 Grand St., Jersey City, N. J.
Тел: HEnderson 4-0237
УНС: HEnderson 5-8740

РІК LXIII. Ч. 249. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, ЧЕТВЕР, 13-го ГРУДНЯ 1956. П'ЯТЬ ЦЕНТІВ — FIVE CENTS JERSEY CITY and NEW YORK, THURSDAY, DECEMBER 13, 1956. No. 239. VOL. LXIII.

СТРАВС НАКРЕСЛЮЄ ПЛЯН ВИКОРИСТАННЯ АТОМОВОЇ ЕНЕРҐІЇ ДЛЯ МИРНИХ ЦІЛЕЙ

Вашинґтон. — Голова урядової Комісії для справ Атомової Енерґії Луїс Л. Стравс, виступаючи на зібранні Американського Товариства для дослідів над нуклеарною енерґією, накреслив широкий плян розбудови атомової індустрії і використання нуклеарної енерґії для мирних цілей. Стравс піддав під розгляд учасників зібрання 8-точкову програму, яка м. ін. передбачає збудування п'яти атомових реакторів, цілком нового типу, які мали б продукувати атомову енерґію для цивільного вжитку. Л. Л. Стравс подав теж до відома, що американський уряд передасть незабаром для загального використання важливі, досі цілком секретні, інформації про конструкцію атомових реакторів і про оперування ними. Досягнення, здобуті в останніх двох роках американським урядом й індустрією, є тільки невеликим вирізком з широких виглядів розвитку і використання нуклеарної енерґії в найближчих п'яти або шести роках. Уряд проєктує почати негайно працю над конструкцією в найближчих п'яти роках двох великих і трьох малих атомових реакторів, що продукуватимуть атомову енерґію для мирних цілей. Крім цих реакторів, у конструкції находиться вже сьогодні 18 інших атомових реакторів, що на їх збудування американський уряд й індустрія асиґнували вже 650,000,000 долярів. Вони будуть готові найдалі в 1962 році. Приватна індустрія, за словами Стравса, має ініціятиву й великі можливості в цій ділянці. Якщо вона не виступить з відповідними „сприйнятливими пропозиціями", то ініціятиву в ділянці використання нуклеарної енерґії для цивільних цілей перейме на себе уряд. Промову Стравса вважають дальшим кроком у здійсненні запропонованої вже давніше урядом програми „атом для миру". Реалізації цієї програми добивалися недавно в американському Конґресі демократи, намагаючись провести законопроєкт про асиґнування 400 мільйонів долярів на будування атомових фабрик.

В АТОМОВІЙ ЛЯБОРАТОРІЇ СТВОРИЛИ ВІЗІЮ ПОСТАННЯ ВСЕСВІТУ

Ню Йорк, Н. Й. — В дослідній рурці в атомовій лябораторії Лівермор при Каліфорнійському університеті вдалося вченим пораз перший викликати з водневої енерґії таку візію, що була мініятюрою того хаосу, з якого Бог сотворив світ. Ця спроба дає пораз перший можливість експериментальним способом оглядати виникання необмеженого всесвіту зір і молочних доріг.

Тейлор проти впевнености, що атомова зброя забезпечить світовий мир

Ню Йорк. — Шеф штабу армії генерал Максвелл Д. Тейлор промовляв на прийнятті „Юніон Ліґ Клаб" і заявив, що масова атомова зброя не вистачає на те, щоб забезпечити порядок у світі. Генерал Тейлор сказав дослівно: „Наша велика перевага в атомовій відплатній зброї не мала жадного корисного впливу на вирішення в громадянській війні в Греції, комуністичній аґресії в Кореї і В'єтнамі. Наша атомова перевага не припинила комуністичної інфільтрації до Маляїв, ані не припинила комуністичної брутальности в Мадярщині. Вона не допомагає нам розв'язати проблеми на Середньому Сході". Ці факти, казав Тейлор, пригадують нам, що існує можливість виникнення малих воєн, для ведення яких треба наземного війська, що швидко могло б відбити малі аґресії, поки вони могли б перемінитися в загальну війну. Наземна армія мусить мати стратегічні резерви, які могли б діяти там, де цього буде треба. „Ми не можемо сидіти на плоті і приглядатися подіям у світі. Ми повинні знати, за що стоїмо і за що будемо боротися", — казав генерал Тейлор.

Бравнелл проти об'єднання двох великих сталевих корпорацій

Ню Йорк. — Дві з найбільших сталевих корпорацій в цій країні „Сталева Корпорація Бетлегем" (що стоїть на другому місці щодо величини) і „Янґставн Шіт і Тюб Компанія" (шоста щодо величини) плянують злитися в одне підприємство, хоч проти цього виступає департамент справедливости. „Бетлегем" має викупити всі акції „Янґставну" і таким робом виникла б одна велика корпорація, яка, на думку департаменту справедливости, зменшувала б можливість конкуренції, і тому ґенеральний прокуратор Герберт Бравнелл заявив, що вносить скаргу на основі протитрестового закону Клейтона. Об'єднані обидві сталеві корпорації мали б вартість коло 2,500,000,000 долярів, і це було б одне з найбільших підприємств в цій країні. Урядова скарга до суду проти об'єднання буде також „історичною" подією, бо вона виявить, чи діє протитрестовий закон. Голови обох компаній Юджін Дж Грейс і Дж. Л. Мот заявили, що ґенеральний прокуратор повідомив їх про внесення скарги, але, на їхню думку, вони діють законно, і тому суд не може проти них виступити.

В АМЕРИЦІ

● **Губернатор стейту Огайо** Френк Лавші витратив на виборчу аґітацію 28,181 доляр, кандидуючи на сенатора з цього стейту. На цю суму склалися і всі пожертви на його виборчий фонд. Лавші виграв вибори, і від січня 1957 року буде сенатором ЗДА.

● **Шериф Кен Карпентер** із Клірвотеру, Флорида, ідучи своїм автом, побачив, що на буфері попереднього авта їде маленька дівчинка, майже торкаючися ніжками землі. Поки він повідомив матір трирічної Дженет Даст, він мусів проїхати за тим автом майже милю. Мати, яка сиділа в тому авті, заявила, що коли виїздили з дому, її доня бавилася на подвір'ї. Нічого їй не сталося, хоч авто їхало зі швидкістю 55 миль на годину.

● **В університеті** стейту Мишиґен в Енн Арборі винайшли електричну машину, яка автоматично перекладає російські тексти на англійську мову. Але ця машина може перекладати лише наукові тексти з теоретичної чи експериментальної фізики, а не казки чи байки.

● **10-го грудня** в Дітройті занотовано 5 нових випадків захворування на дифтерію. Цього року в тому місті було вже 156 випадків дифтерії, з того 5 смертних.

● **Крайова Наукова Фундація** повідомляє, що в 1954—1955 році американський науковець пересічно заробляв 6,525 долярів річно. Тільки фізики і метеорологи з науковим ступнем заробляли по 7,850 долярів річно.

● **Голова** товариства Продуцентів Забавок, Джілберт Савтвік, заявляє, що цього року мають продати дитячих забавок на суму 1,417,000,000 долярів, тобто на 12—15 відсотків більше, як в минулому році.

УКРАЇНЦІ ВЗЯЛИ УЧАСТЬ У ТВОРЕННІ ОКРЕМОЇ ПРЕЗИДЕНТСЬКОЇ ГРУПИ ДЛЯ ПОРОЗУМІННЯ МІЖ НАРОДАМИ

Вашинґтон. — Минулого понеділка, 10-го грудня, тут з ініціятиви Білого Дому відбулись окремі наради представників багатьох етнічних груп в Америці, у висліді яких створено окрему Конференцію для порозуміння між народами. Офіціяльною назвою конференції є: White House Conference on People-to-People Partnership. В нарадах, які відбулись в приміщеннях Інформаційної Аґенції Державного Департаменту, взяли активну участь теж представники американських українців. Наради почались о год. 10-ій ранку і їх попереджено короткою молитвою, яку провів священик мадярського походження, о. Едмунд Весварі. Започаткував наради, вітаючи приявних, заступник директора Інформаційної Аґенції, що — як відомо — завідує „Голосом Америки" та рядом інших акцій для закордонної інформації, п. Вашбирн. Він теж представив керівників групи, полк. Джана Слезака і суддю Марчізіо та коротко з'ясував цілі Конференції. Обидва вони з черги виголосили відповідні доповіді. З уваги на те, що Президент перебуває тепер на відпустці поза столицею, його звернення до приявних та його завваги про важливість нарад і плянованої групи передано на фільмі. Крім того, від імені президента промовляв один з його асистентів, Говард Пайл. З українців взяли участь в нарадах голова УНСоюзу і президент УККомітету п. Дмитро Галичин, п. Володимир Джус, що репрезентував американсько-українських бизнесменів, та директор Загальної Ради Американської Єдности ред. Ярослав Чиж. Після вступних пленарних нарад, праці конференції продовжувано на спеціяльних комісіях, в яких теж взяли участь українські представники. В результаті цих нарад і створено Конференцію, як постійну президентську групу, ціль якої з'ясовано так: „Заохочувати до продовжування активности існуючих етнічних і національних груп, давати їм пропозиції, причинитись до обміну ідей між ними та координувати прямування поодиноких груп для запевнення гармонії в змаганні до спільних цілей". Одним з головних завдань Конференції буде давати ради і поради Інформаційній Аґенції. Для тієї цілі створено секретаріят Конференції, який матиме свою головну квартиру в Ню Йорку та який вдержуватиметься з добровільних пожертв поодиноких груп. Президент Айзенгавер покладає великі надії на цю Конференцію, вважаючи, що вона у великій мірі причиниться не тільки до кращого порозуміння і співпраці між поодинокими американськими етнічними групами, але й, співпрацюючи з Інформаційною Аґенцією, до кращого порозуміння між Америкою та іншими країнами світу.

ЗУАДК БЕРЕ АКТИВНУ УЧАСТЬ У ПЕРЕСЕЛЮВАННІ МАДЯРСЬКИХ ВТІКАЧІВ

Филаделфія. — Минулого вівтірка, 11-го грудня, почали приїжджати до цієї країни нові транспорти мадярських втікачів у рямках президентської програми переселення дальших 16,000 жертв останнього комуністичного терору в Мадярщині. Між цими переселенцями вже є такі, що приїхали під опікою ЗУАДКомітету, як одної із тих великих добровільних допомогових аґенцій, що співпрацюють з урядом у переселенчих справах. Переселення цих втікачів оформлює у Відні створене для цієї мети бюро ЗУАДКомітету, а після приїзду до Америки їх зустрічає представник централі ЗУАКК, що говорить мадярською мовою. На спеціяльних нарадах представників добровільних допомогових аґенцій з представниками уряду, для поодиноких великих аґенцій приділено відповідні квоти в переселенні мадярських втікачів, при чому ЗУАДК перебрав два відсотки, Католицька Конференція 16%, Рада Церков 5% ітд. Участь ЗУАДКомітету у цій акції, яка приковує увагу всієї країни та й всього світу і на яку все населення цієї країни складає свої пожертви, тільки підкреслює ту велику ролю, яку грає сьогодні ЗУАДК в загальній американській допомоговій системі, як і великий авторитет, що його здобув ЗУАДК для себе та для української амер. спільноти.

Томас відмовляється виступати разом із комуністом

Дітройт, Мишиґен. — Довголітній голова Соціялістичної партії в Америці Норман Томас відмовився промовляти на зборах, на яких мав виступати і голова комуністичної партії стейту Мишиґен Карл Вінтер. Вони обидва мали бути членами п'ятичленного симпозіюм, який мав дискутувати на тему „Яким шляхом можна дійти до миру?" Цей симпозіюм організувало Дітройтське Братство Примирення. Томас вислав до організаторів листа, в якому написав, що „не вважає за найкраще місце для дискусії про мир, де буде представник партії, яка підтримує комуністичний імперіялізм, що наново виявив себе в Мадярщині".

Суд розгляне справу експльозії у Бруклині

Бруклин, Н. Й. — Справу експльозії в порті в Бруклині передала поліція судові присяжних, який має ствердити, чи не було каригідного занедбання, внаслідок чого виникла пожежа й експльозія, що спричинила смерть 10 людей та матеріяльні витрати на 15 мільйонів долярів. Окружний бруклинський прокуратор Едвард Сілвер заявив, що він може повірити в те, що шнурові запальники могли експльодувати внаслідок пожежі, але не може погодитися з твердженням, щоб пожежу могла викликати іскра, яка повстає з лютівника, як це припускає комісар пожежної сторожі Едвард Ф. Кавана.

Поліція заарештувала дезертира за підпалювання церков в Бостоні

Бостон. — Поліції вдалося заарештувати 18-річного дезертира Роберта Вілена, який признався до того, що підпалив три церкви в Бостоні впродовж суботи і неділі, 9 і 10-го грудня. Одна з цих пожеж спричинила шкоду на 2,000,000 долярів. В неділю цей злочинець підпалив католицьку церкву св. Йосифа, в суботу церкву св. Івана Євангелиста, спричиняючи шкоду двох мільйонів долярів, і греко-православну церкву, спричиняючи шкоду на 10,000 долярів. В церкві св. Йосифа шкода виносить 2,500 долярів, бо вчасно вдалося там погасити аж три підкладені огні в шафі, ніші і між одягом, який збирали парафіяни на мадярських втікачів. Злочинець заявив, що підпалював церкви тому, що не міг відкрити коробки, в якій були пожертви для бідних.

ДОЛЛЕС ЗАКЛИКАЄ ДО „МОРАЛЬНОГО ПОХОДУ" ПРОТИ СССР

15 МІНІСТРІВ ЗАКОРДОННИХ СПРАВ РАДЯТЬ У ПАРИЖІ НАД УСІМИ НАЙВАЖЛИВІШИМИ ПРОБЛЕМАМИ

Париж. — Скоординований моральний натиск всього вільного світу по лінії високих ідеалів Об'єднаних Націй поруч із скріпленою силою держав Північно - Атлантійського пакту переможуть силу совєтського деспотизму — заявив державний секретар Дж. Ф. Доллес у своїй промові на першому засіданні з'їзду 15-х міністрів закордонних справ держав - учасників НАТО, який у вівторок 11-го грудня ц. р. розпочався у Парижі. Доллес відкинув війну, як засіб для вирішування несправедливости, що зустрічає будь-котру державу, бо, мовляв, така війна крие в собі риск поширитись у третю світову війну. Він поклав натиск на моральні сили ОН і НАТО. Проте він признав, що довго не зможе втриматись стан, в якому пів світу шануватиме принципи Об'єднаних Націй, а пів світу буде ними нехтувати. Англійський міністер Селвайн Ллойд і французький міністер Християн Піно ще раз намагалися виправдувати їхню самостійну акцію супроти Єгипту. Італійський міністер закордонних справ Гетано Мартіно домагався „спільної західньої політики", а закордонний міністер Зах. Німеччини Гайнріх фон Брентано зголосив конкретну пропозицію, щоб доповнити статут НАТО точкою про обов'язок всіх членів консультуватись з усіми іншими членами в справах, які посередньо або безпосередньо заторкують цілий бльок. Брентано домагався, щоб що два місяці з'їздились віце - міністри закордонних справ для перегляду всіх найважливіших міжнародних справ. — Поруч із ґенеральною політичною дебатою велись також наради в справах військових і господарських. Континентальні европейські держави мали спротивитися на тайних військових нарадах проєктові англійського уряду зменшити англійську армію.

Звідомлення міністрів закордонних справ Канади, Італії і Норвеґії — Пірсона, Мартіно і Лянґе — про способи покращання політичного характеру НАТО зустрінулося з загальною апробатою. Загальне бажання направити розбіжності, що настали поміж Англією і Францією з одного боку та Америкою з другого, і сцементувати Захід таке сильне, що ця конференція напевне закінчиться великим успіхом — коментує західня преса.

Польські робітники атакують совєтський консулят

Щецін (Штеттін). — Пізнім вечором в минулу неділю робітники в портовому місті Щецін (колишньому німецькому Штеттін) пішли демонстраційним походом під совєтський консулят, вибили в ньому вікна і намагалися вдертись до середини. Поліція розігнала демонстрантів, після чого переведено численні арештування. Того самого дня пополудні ще більша демонстрація відбулась в Видґощі, де демонстранти підпалили радіостацію і сусідній будинок із радієвим вирядом. Демонстранти співали польських патріотичних пісень та „віватували" на честь Владислава Ґомулки. В обидвох випадках офіційний комунікат говорить про „хуліґанів", які викликали ті заворушення, „ворожі соціялізмові і демократії". Польська офіційна аґенція проголосила офіційну заяву, що „винуватці безчинств будуть покарані з усією суворістю закону". Проте й польська преса признає, що однаково у Бидґощі, як і в Щеціні демонстранти маніфестували свою прихильність до мадярського народу та виявляли ворожість до Москви.

Мадярські робітники перевели таки ґенеральний страйк

Відень. — Мадярські робітники, нехтуючи декретом про вийнятковий стан і розв'язання робітничих рад, почали на вівторок і середу 48-годинний ґенеральний страйк, який не охопив тільки цілої залізничної сіті, зате не працювала ні одна фабрика в Ґіорі, Дебречені, Сольноку і Кечкеметі. До сутичок між робітниками і совєтськими військами мало прийти в осередку вугільного промислу Печ, як також в містах Сольґотаріян, Тата і Мадяровар. Віденські часописи називають ґенерала Белю Кіралі, як команданта мадярського підпілля. Комуно-мадярський уряд Кадара проголосив, що він накладає секвестр на маєток всіх втікачів і що той маєток буде остаточно сконфіскований, коли до 31 березня 1957 року, себто ніби до остаточного терміну діяння „амнестії", втікачі не повернуться до Мадярщини. Проголошений в останню неділю вийнятковий стан ввійшов в життя в понеділок о год. 6 попол. Він погрожує военними судами за посідання зброї і амуніції без дозволу влади, за вбивство, напади, грабунки і саботажі у відношенні до залізничного чи фабричного майна й устаткування. Залізничний рух на Мадярщині діяв в минулих двох днях на 80%, тільки в самому Будапешті вулична комунікація майже зовсім завмерла. Працювали тільки газівні і електрівня та відчинені були харчові крамниці.

Заступник Тіта підтримує мадярські робітничі ради й осуджує політику Кадара

Беоґрад. — Розв'язання „робітничо-селянським" урядом московського ставленця Кадара мадярських робітничих рад, що поставши під час жовтневих подій на Мадярщині, стали висловом волі незалежного мадярського робітництва і його справжньою репрезентацією, привело до нового зудару між Москвою і Юґославією і поглибило розрив між Кремлем і Тітом. Віце-президент Юґославії і заступник Тіта на становищі голови юґославської комуністичної партії виступив був перед кількома днями із заявою, в якій стверджується, що патріотичний спротив мадярів проти совєтської окупації треба приймати як факт і що робітничі ради — це те, що може стати базою для створення майбутнього сприятливого для всього мадярського народу комуністичного режиму. Події, які сталися на Мадярщині, зокрема проголошення вийняткового стану і розв'язання мадярських робітничих рад зараз же після опублікування заяви Карделя загострили тільки розбіжності між Юґославією і совєтським бльоком.

● **Сенатська слідча комісія** ствердила, що лише 40 відсотків патентів виданих у роках 1939—1955, були власністю приватних осіб, а 60 відсотків належали корпораціям. Комісія має дослідити, чи цей факт не збільшує загрози від монополів, вбиваючи приватну ініціятиву.

● **Суд в Понтіяку**, Миш., засудив на 4 роки ув'язнення 33-річну жінку, яка жорстоко поводилася з своєю 7-річною донькою. Ця жінка має 12 дітей у віці від 13-ох років до 9-ох місяців.

КОМУНО-МАДЯРСЬКИЙ ДЕЛЕҐАТ „ОБРАЖЕНИЙ" ВИХОДИТЬ З ОН

ОБ'ЄДНАНІ НАЦІЇ ДАЛІ ЗАЙМАЮТЬСЯ ПОДІЯМИ НА МАДЯРЩИНІ

Об'єднані Нації. — Комуно-мадярський міністер закордонних справ Імре Горват склав на засіданні Генеральної Асамблеї ОН у вівторок 11 грудня ц. р. заяву, що, мовляв, Генеральна Асамблея весь час встряває у „внутрішні справи" Мадярщини та ображає її „уряд" і його репрезентацію в Об'єднаних Націях і тому делеґація Мадярщини не братиме участи в дальших нарадах „поки дискусія над мадярською проблемою не буде вестись в дусі чартеру Об'єднаних Націй". Після того І. Горват у товаристві другого комуно-мадярського делеґата д-ра Ендре Сілка, вийшов зі залі, вступив ще до каварні в будинку ОН, де коротко розмовляв з індійським комунофілом Крішною Меноном, після чого, як пишуть американські газети, „зник". Американський амбасадор при Об'єднаних Націях Генрі Кебот Ладж заявив з цього приводу, що він з приємністю приглядався виходові Горвата і коли б за його прикладом й „інші" „перестали говорити", то це заощадило б Об'єднаним Націям багато часу. У дальших дебатах Генеральної Асамблеї тільки юґославський представник висловив острах, що під неприявність мадярського представника буде ще трудніше розв'язати проблему Мадярщини, але ново-зеляндський міністер Леслі Мунро пригадав, що все одно теперішня комуно-мадярська делеґація в ОН не репрезентувала мадярського народу. На середу ц. м. передбачено голосування над двома чи навіть трьома резолюціями в справі Мадярщини. В найдовшій із них, яку у вівторок спонзорувало вже 20 держав, пригадувалось всі додеперішні резолюції ОН в справі брутальної совєтської поведінки на Мадярщині та різко осуджувалось совєтську акцію. Під адресою СССР сказано в тій резолюції буквально, що Об'єднані Нації „осуджують порушення чартеру ОН урядом СССР внаслідку позбавлення Мадярщини її свободи і незалежности та внеможливлення мадярському народові виконування його основних прав". У тій резолюції знову говориться про відкликання совєтських військ з Мадярщини під доглядом Об'єднаних Націй. Другу резолюцію зголосили чотири азійські „невтральні" держави: Індія, Індонезея, Цейльон і Бірма, закликаючи ґенерального секретаря Гаммершилда, щоб він поїхав до Москви „вирішити" там справу замирення на Мадярщині згідно з попередніми рекомендаціями Об'єднаних Націй. Подібну резолюцію зголосила й Австрія, яка проте взагалі хоче, щоб Гаммершилд став посередником поміж ОН і Москвою та Будапештом. В загальному коментарі до вівтіркової дебати в Об'єднаних Націях і згаданих резолюцій, американська преса зауважує, що не сказано там найважливішого; що станеться, коли Совєти знову не послухають Об'єднаних Націй і коли жорстока „пацифікація" Мадярщини буде продовжуватися. В ОН йшли ще заходи якось поєднати зголошені резолюції.

Антисовєтський фермент поширюється і на Литву

Москва. — В офіційному органі комуністичної партії Литви „Совєтская Литва" появилася стаття першого секретаря цієї партії Антанаса В. Снечкуса, в якій він стверджує, що ті самі елементи, які підняли прапор „ребелії" на Мадярщині, починають активізуватися теж і на Литві. Снечкус скаржиться, що ці незадоволені елементи „намагаються відкрито поширювати наклепи і викликувати недовір'я до політики комуністичної партії й уряду совєтської Литви". В дальшому Снечкус заявляє, що „реакцію" на Литві підбадьорили мадярські події і що ці „реакційні", ворожі до комунізму елементи виступають під плащиком критики, то під плащиком демократії, а деякі уже й цілком відкрито. Опозиційні настрої — за словами Снечкуса — проявляються головним чином в колах наукових і культурних робітників.

Єгиптяни схопили англійського старшину

Порт Саїд. — У Порті Саїді, з якого ступнево відпливають і відлітають англійські окупаційні війська, схоплено в понеділок вечером на вулиці 20-річного ляйтенанта Антоні Мурґавза, коли він висів з військового „джіпу", щоб перевірити стійку при помешканні, в якому арештовано сімох переодягнених єгипетських старшин, а між ними одного команданта партизанського відділу. Англійського старшину обезброїли кілька арабів та під загрозою револьвера посадили до авта і вивезли вглиб єгипетської дільниці міста. Порожне авто віднайдено із слідами крови та з мотузком, яким імовірно зв'язано було англійського старшину. Англійський командант генерал Стоквелл висловив надію, що до англійського старшини поставляться, як до воєнного полоненого.

В СВІТІ

● **Уряд Вірменської ССР** проголосив конкурс на новий гимн совєтської Вірменії. В старому гимні ґльорифікується Сталіна і тому його треба змінити. Думають, що такі ж конкурси розпишуть уряди інших совєтських республік, бо в їх гимнах є теж згадки про Сталіна.

● **В Гірошімі** (Японія) згинуло чотири особи від вибуху розмонтовуваної торпеди, знайденої на хвилях моря.

● **В Японії** збудовано перший від часу війни танк. Він середньої величини (35 тонн) й озброєний двома гарматками й одним кулеметом. Збудовано його коштом 277,000 долярів і призначений він для оборони Японії.

● **Комуністичний** китайський уряд виступив проти ставленої в ОН ЗДА вимоги допустити обсерваторів на Мадярщину. На думку представників червоного Китаю ОН мають з таким самим правом домагатися розсліду, на що, як і де використовують ЗДА 100,000,000 долярів, призначених на „підривну акцію" в підсовєтських країнах.

● **Французький уряд добився** від парляменту прийняття державного бюджету на 1957 рік щойно після шістьох голосувань в справі вотум довір'я. Прийнято новий бюджет більшістю 215 проти 184 голосів. Бюджет передбачає витрати в сумі 4,500,000,000,000 фр. фанків (яких 12,857,166,000 долярів). В бюджеті передбачений теж дефіцит в сумі 12,857,166,000 долярів.

● **Владислав Гомулка** дійшов до порозуміння з Католицькою Церквою у Польщі і відкликав попередній декрет, який давав „право" комуністичному урядові встрявати у внутрішньо-адміністраційні справи Церкви. Крім того, він погодився на навчання в шкільних будинках, а не тільки по церквах, релігії тих дітей, що цього захочуть. За це єрархія Католицької Церкви в Польщі проголосила свою льояльність до комуністичного режиму і співпрацю з ним в конструктивних ділах для добра народу.

● **Тайфун і повені**, спричинені ним, знищили на індонезійських островах 7,500 домів.

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sundays, Mondays and holidays (Saturday and Monday issues combined) by the Ukrainian National Association, Inc. at 81-83 Grand Street. Jersey City 3. N. J.
Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J., on March 30, 1911 under the Act of March 8, 1879
Accepted for mailing at special rate of postage provided for Section 1130 of Act of October 3, 1917 authorized July 31, 1918
За кожну зміну адреси платиться 10 центів.
За оголошення редакція не відповідає і не зобов'язується повертати незамовлені матеріяли.
Адреса: "SVOBODA", P. O. Box 346. JERSEY CITY 3. N. J.

ВІДБУДОВА ЄДНОСТИ ЗАХОДУ

У вівторок 11 грудня ц. р. почався в Парижі піврічний з'їзд репрезентантів 15-х держав, приналежних до організації Північно-Атлантійського пакту (НАТО). Цим разом не бракує там, мабуть, ні одного з 15-х міністрів закордонних справ, яких супроводять ще й керівники ресортів військового та господарського. Бо справді, бували вже драматичні з'їзди НАТО, як ось, напр., після відкинення Францією договору про Европейську Оборонну Спільноту 30 серпня 1954 року і створення замість нього Західньої Европейської Унії 3 жовтня того ж року. А все ж від 18 березня 1949 р., відколи існує НАТО, ніколи ще не звисали над цією організацією такі грізні хмари, як в останніх тижнях, і ніколи не виявлялась так яскраво, як тепер, конечність відбудувати силу цієї організації — через привернення її єдности.

НАТО було покликане до життя у відповідь на імперіялістичний похід Совєтів, коли то Москва, зловживши постановами Ялтинського і Потсдамського договорів, перетворила всю Середню Европу, від Балтику по Адріятик, у свого сателіта, й погрожувала промаршувати по Атлантик через роззброєну Західню Европу. Тому НАТО мало відразу оборонний протисовєтський характер, і зберегло його, простягнувшись згодом на країни Південної Европи, ба навіть на передню Азію, через членство Туреччини. Очевидно, що НАТО — поруч з американськими заморськими базами — стало „ворогом число 1" в очах Москви і її пропаґанди.

Минулорічна Женевська конференція „на вершинах", що започаткувала совєтську „дипломатію усмішок", була, властиво, одним з етапів отого зиґзаґуватого, проте безперервного походу післявоєнної совєтської аґресії. Хоч західні держави збагнули, що большевики змінили тільки тактику, не зрікшись цілі, проте водночас вони, у своєму прагненні миру, радо прийняли і ту зміну, побачивши в ній скріплення надій на мир. Але на цілість і цілі НАТО мало воно від'ємний вплив. Устійнений в Лісбоні у 1952 році плян, скільки кожна держава має дати війська для спільної армії, підпорядкованої головному командуванню в Рокенкурі під Парижем, так досі й нездійснений. Західньо-европейські держави, заспокоївшись тим, що „шанси миру збільшилися" і „проминула безпосередня небезпека совєтської аґресії", поклались цілком на американську оборону. Тому гостру критику і просто паніку в західніх столицях викликали кілька місяців тому часописні вістки про так званий плян адмірала Радфорда, за яким ЗДА буцімто задумують зредукувати свою наземну армію і відкликати частину своїх військ з Европи, перекинувши цент ваги на далекосяжні літаки і ракети. Проте, водночас Франція забрала більшість своїх сил із Европи до Північної Африки, виправдуючись тим, що Альжир стратегічно теж важливий для НАТО. Англія обмежила свій військовий бюджет.

Політично НАТО зазнало ще більшого послаблення. Англо-грецький спір у зв'язку з Кипром не тільки відштовхнув Грецію, але й розсварив Грецію з Туреччиною, а всі вони — члени НАТО. Всі поради, щоб той спір передати на Раду НАТО — Англія відкидала, бо це, мовляв, її „внутрішня справа". У відношенні до Далекого Сходу між Англією і ЗДА є давня розбіжність, бо Англія визнала була комуністичний Китай, а Америка не визнає й досі. А вже до шпилю доведено розладдя в західньому політичному фронті, коли Англія і Франція, навіть не поінформувавши Америки, не попередивши її і не рахуючись з нею, зважилися виступити в ролі „третьої самостійної сили" (поміж СССР і ЗДА), і розпочали війну проти Єгипту.

Не буває такого лиха, яке не вийшло б на добре, — цю ніби примітивну стару правду перевірено пророчисто в останніх тижнях. Лихі наслідки англо-французької акції на Середньому Сході і страшне лихо совєтського насильства на Мадярщині виявили якнайяскравіше конечність єдности Заходу і сили НАТО. Як миляна банька, тріснула наївна віра в совєтську миролюбність, коли Москва перекинула на Мадярщину 15 дивізій, частинно панцерних, частинно змоторизованих і водночас дальші дивізії вислала для охорони комуністичного режиму до Східньої Німеччини і Болгарії. Зникла оманна концепція про можливість „коекзистенції". Виявилась конечність постійного збройного поготівля на найбільшій висоті та конечність тісної взаємної консультації в усіх великих проблемах світу.

Ось тому до Парижу поїхав не тільки Державний секретар Дж. Ф. Доллес, але й голова шефів об'єднаних штабів адмірал А. Радфорд, і секретар фінансів Гомфрі, і секретар оборони Вилсон. Старий Аденауер відразу запротестував був проти швайцарського проєкту нової конференції „великої чвірки на вершинах", бо, мовляв, вільному світові передусім потрібна єдність Заходу. Всі партнери НАТО тепер так жагуче прагнуть її, що та єдність буде напевно відбудована.

РІК ПРАЦІ АФП-КІО

П'ятого грудня минув рік від тієї хвилини, як голови Американської Федерації Праці і Конґресу Індустрійних Організацій, Джордж Міні і Волтер Рутер, спільним ударом молотка повідомили про народження нової об'єднаної робітничої організації з найбільшим у вільному світі числом членів — АФП-КІО.

У політичних колах тоді говорилося, що ця нова робітнича організація може захотіти також стати й політичною силою і захопити владу в ЗДА, або принаймні справлятиме вирішний вплив на політику й економіку країни. Самі її провідники скромно заявляли, що покищо зорганізований робітничий світ не думає ставати новою політичною організацією, а тільки буде підтримувати ті елементи в існуючих партіях, які є прихильні корисному для робітництва законодавству. А голова незалежної Спілки Вуглекопів Джон Л. Луїс сказав тоді, що нове робітниче об'єднання АФП-КІО, — це „шнур із піску".

Після однорічного існування АФП-КІО, організації, яка нараховує коло 15.000.000 членів, можна ствердити, що передбачення як найбільших оптимістів, так і найчорніших песимістів не справдилися. Нова організація не стала сильнішою під політичним оглядом, і кандидат на президента, якого вона офіційно підтримувала, знову програв вибори, як це було з ним в 1952 році. Правда, зорганізоване робітництво мало вплив в деяких округах на вибори до Конґресу, але й там цей вплив не був такий великий, як цього сподівалися демократи і робітничі провідники.

Проте, треба зазначити, що не мав слушности й провідник вуглекопів, твердивши, що об'єднання двох найбільших робітничих спілок не матиме жадного значення і швидко розлетиться, як це було вже 20 років тому. Впродовж першого року існування АФП-КІО вдалося зробити великий крок в напрямі до дійсного замирення між цими двома, до грудня 1955 року, конкуренційними організаціями. Тепер і на внутрішньому і на закордонному відтинках промовляє від американського зорганізованого робітництва один провід.

Однак в дійсності це об'єднання дуже часто буває обмежене ще лише до головної кватири в Вашинґтоні, бо в багатьох стейтах і великих містах існують і діють місцеві центри обох організацій (Ню Йорк, Іллиной, Пенсилвенія, Мишиґен). Крайова Рада Робітничих Відносин у Вашинґтоні повідомляє, що боротьба між конкуренційними організаціями за приєднування нових членів не припинилась. Давній конфлікт між старими членами самостійних АФП і КІО ще не зліквідований, а подекуди він ще більше поглибився, напр., між спілкою погоничів і спілкою, яка об'єднує робітників будівельного промислу.

Не зліквідовано ще й досі злочинних елементів, які пролізли були до деяких робітничих спілок і компромітують їх, як це частинно виявила розправа проти злочинців, які осліпили журналіста Віктора Рісела. П'ятичленний Комітет Етичної Практики 17-го грудня має затвердити найсуворіший кодекс боротьби проти корупції та погоні за особистою користю спілкових працівників.

У ділянці добродійности об'єднана робітнича організація може похвалитися певними успіхами. Окрема комісія при Головній Управі заохочує місцеві спілки брати живу участь в добродійних організаціях (Червоний Хрест, скавти, допомогові організації і т. п.).

АФП-КІО не може похвалитися успіхами в ділянці приєднування нових членів, бо членство об'єднаної спілки впродовж першого року її існування не збільшилося.

Не було більших успіхів і при підписуванні нових контрактів. Правда, 600.000 членів спілки Об'єднані Сталевари підписали корисний контракт із підприємцями, але голова незалежної Спілки Вуглекопів Луїс підписав ще кориснішу умову для 200.000 робітників, які працюють в копальнях брунатного вугілля. Вуглекопи дістали загальне підвищення платні за одну годину праці на 30 центів, а сталеварники — тільки на 20.

В зв'язку з підвищенням заробітних платень робітництва економісти домагаються, щоб робітничі провідники дивилися на цю справу зі становища економіки країни. Збільшення заробітних платень, деколи навіть автоматичне, внаслідок збільшення індексу цін коштів прожитку, — спричиняє зріст коштів продукції та зріст цін на товари, і таким робом не збільшує купівельної сили робітництва, бо знецінює вартість валюти. Проте, робітничі провідники задовольняються тим, що здобувають більші заробітки для своїх членів, і таким робом само робітництво торує шлях інфляції, яка в останніх місяцях виявляється в зростанні цін у всіх ділянках економіки.

АФП-КІО не забуває й про те, що поширення автоматизації праці зможе спричиняти збільшення числа безробітних. Щоб до цього не допустити, провідники робітничої організації пропонують зменшувати тижневе число годин праці, щоб тим способом збільшити число затруднених.

В першому році свого існування АФП-КІО не могла багато зробити, бо ця велика організація мусіла консолідуватися та об'єднуватися не тільки на зборах своїх делеґатів, але й на місцях, де існували двоторові організації. Та все ж таки перший рік праці приніс задовільні наслідки, і на його основі можна робити оптимістичні висновки на майбутнє. А в тому майбутньому могутня робітнича організація має багато завдань: злагіднювати конфлікти між своїми спілками; втягнути до організації десятки мільйонів робітників, які ходять самопас; боротися проти зловживань у своїх рядах; боротися проти расових та інших обмежень та займатися політичною освітою свого членства.

Члени робітничих організацій часто заявляють, що „вони повинні бути в першу чергу громадянами цієї країни". Якщо воно дійсно так буде, то АФП-КІО є на правдивому шляху свого розвитку, бо ж економіку країни творять не тільки капітали й підприємці, але й працівники.

Ю. Степовий

ОБЛУДА НАЦІОНАЛ-КОМУНІЗМУ

Ще в минулому столітті перші вчителі найбільшого лиха для всього людства і світової цивілізації — комунізму кинули гасло: „Привид блукає по Европі — привид комунізму", а їхні учні і послідовники обернули це гасло в крилату фразу, яку поширили в світі і яка навіть здобула собі місце для реалізації на одній шостій частині земної кулі, а сьогодні вже, мабуть, більше, як на одній шостій.

Зловіщий „привид" пролив ріки людської крови, загнав у могилу мільйони людей, він і сьогодні тримає в страхітливих таборах смерти мільйони наших людей, він на очах найвищої світової організації ОН справляє свою криваву тризну на трупах свободолюбних мадярів, своїми танками він душить жінок і дітей, розстрілює познанських робітників, що повстали проти голоду й холоду.

Одначе, на сторінках, на жаль, також і деяких українських часописів появилося дуже небезпечне гасло нового „привиду", — привиду тітоїзму, який ніби сьогодні блукає по Европі, несучи визволення поневоленим московським комунізмом народам.

Отож, хочемо звернути увагу на цей новий „привид тітоїзму".

Останні події на Мадярщині і в Польщі показали, що націонал-комуністи в тих країнах, у зв'язку з відсталінізуванням, піднесли голови і намагаються облудними гаслами врятувати комуністичну ідею. Підкреслюємо — облудними, бо вони лише на словах кричать про національне визволення і унезалежнення від Москви, а самі хочуть будувати свій власний польський, мадярський, а треті вже понад п'ять років будують юґославський комунізм. Чим небезпечний цей так званий націонал-комунізм? А саме тим, що приховується він під гаслом національної незалежности від Москви. Але запитаймо себе: а що приніс юґославський націонал-комунізм своєму народові, крім злиднів, нужденности, безправ'я і сваволі комуністичних юґославських „вождів", які живуть у прекрасних віллях над Адріятичним морем, а робітник, голодний і босий, будує для них національний комунізм. Що дав націонал-комунізм юґославському селянинові? Те саме, що й робітникові. Це стверджують одноголосно всі чужоземні кореспонденти та туристи, що побували в тій націонал-комуністичній державі, яка вже кілька років іде „власним шляхом до соціялізму" і жебрає в „капіталістичної" Америки позички.

Що принесе польському народові націонал-комуністичний уряд польського хвильовіста Гомулки-Циранкевіча в недалекому майбутньому — побачимо, а покищо спостерігаємо лише „затіснення дружби з великим совєтським сусідом". Реального поліпшення добробуту робітників і селян у Польщі немає, і не віримо, що воно буде, доки існуватиме комуністичний режим, національний чи інтернаціональний.

Головна небезпека націонал-комунізму в тому, що він солодкими фразами національного характеру намагається затягувати народи в страхітливе комуністичне багно рабства, безправ'я і жахливого терору. Бо націонал-комунізм — це тільки тактичний маневр комуністів, уживаний ними тоді, коли вони не всилі дати раду самі, коли їм потрібні яничари з того народу, який вони поневолюють. Ось тоді шукають вони собі вірних слуг, обіцяючи їм національну свободу, незалежність і всі земні блага. А коли цей слухняний мавр зробить своє юдине діло, тоді він може відійти. Історія сорокарічної практики комунізму це наочно довела.

Деяку наївність українських націонал-комуністів ще так-сяк можна зрозуміти, бо вони ще не бачили як слід комунізму на практиці, коли допомагали Москві осідлати український народ. Інше діло з тітами, ґомулками, надями, які виросли на московських хлібах, які бачили неймовірні страждання людей під сатанинською системою комунізму протягом 25 років і в той же час допомагали московським большевикам затягати по другій світовій війні у ярмо свої народи. Згодом, коли вони почали підіймати голови, не проти комуністичної ідеї, а лише проти зверхности Москви, Сталін їм показав, де раки зимують, і вони, скуштувавши комунізму на практиці по польських і мадярських в'язницях, почали, використавши сприятливу коньюнктуру, „унезалежнюватися". Але чи це „унезалежнення" щось дасть польському народові? Звичайно, ні, бо зло — комуністична система — залишається.

Отож, ніякий привид тітоїзму не блукає по Европі, а якщо де й блукає, то лише в головах людей, задивлених у „загірню комуну", на якій 20 років тому попеклися хвильові, скрипники і інші українські націонал-комуністи. І тому жадні тітоїзми, ґомулкізми чи надізми вже ніколи не підіймуть народні маси до боротьби, а підіймуть їх лише гасла цілковитого знищення комунізму, незалежно від забарвлення, гасла побудови на його руїнах незалежних самостійних держав з народовладною системою. Оці гасла ширяться по Европі, і лише вони поривають народні маси до боротьби. Лише ці гасла підняли Мадярщину на нерівний бій проти найбільшого зла — комунізму, лише ці гасла змусили десятки тисяч мадярської молоді, жінок і дітей, навіть інвалідів на милицях, іти через мінні поля у вільний світ, щоб продовжувати боротьбу проти отого страхітливого „привиду", ім'я якому — комунізм.

КОМУНІСТ ПРО МАРТИРОЛОГІЮ ЛЕМКІВЩИНИ В КОМУНІСТИЧНІЙ ПОЛЬЩІ

„Карпатська Русь", пресовий орган Лемко-Союзу в ЗДА, надрукував в числі з 30 листопада п. н. „Страшна історія" цікавого листа видатного комуністичного діяча польської комуністичної партії, українського лемка Степана Вархоляка, родом із Вороблика Королівського на Лемківщині. У своєму листі Вархоляк, який і досі не визбувся комуністичного дурману, описує жахливі факти польського терору в „робітничо-селянській" Польщі, стосованого проти лемків, як теж переслідування, що їх він мусів зазнати від польського комуністичного режиму тільки тому, що вродився не поляком, а лемком. Написав цього листа Степан Вархоляк до свого односельчанина Гр. І. Драгана із Мейжурі в стейті Огайо, що з його братом Орестом та з іншими збаламученими лемками — як він признається — „будував комуністичну організацію у Вороблику", „переводив вибори до польського сойму в 1928 і 1930 роках" і голосував та агітував „на Сель-Роб, який мав листу ч. 19 і з якої то листи вийшли такі посли, як Зальницький, Хам, Голінатий, Пелехатий та інші".

Починає листа Вархоляк описом своєї діяльности після встановлення комуністичного режиму в Польщі. „Отже я зараз по війні, — пише він, — на переломі 1944-1945 років вступив до партії (комуністичної — ред.) і дістав роботу в Кросні, як референт для політично-культурних справ при повітовім уряді інформації та пропаґанди і також як редактор польської газети „Посєв Вольносьці", що виходила в Кросні. Коли воробличани виїжджали до Совєтського Союзу, то я перебував на політичному курсі, на який вислала мене партія. Моя ж старенька мати залишилася і жила у Вороблику."

„Після відбуття курсу партія післала мене до Леґніци (на Шлезьку) на пост секретаря повіту і міста ... Як секретар партії я тут всі товариства творив, організував Ради Народові по всьому повіті, призначав солтисів, війтів, а навіть бурґомістрів, старостів і урядників."

„Але все це було тільки так довго, доки поляки не дізналися, хто я такий ... Написали про це і поляки, які з Совєтського Союзу переселилися до Вороблика після того, як воробличани переїхали на Схід ... Місцеві поляки напали із зброєю в руках вночі на хату (Вархоляків у Вороблику — ред.), маму побили та обікрали, забрали все, що знаходилося в домі, всі меблі, образи, книжки, одяг і білля, навіть корову останню зі стайні і всі кури. Лишили маму в одній сорочці і в обірваній свитині. Це була перша заплата за мою працю для їх добра," — жаліється Степан Вархоляк.

„Урядники безпеки, — довідуємося далі з листа Вархоляка, — дізналися, що я є лемко з Вороблика, що я в себе дома до війни будував читальню Качковського, кооперативу „Спільний Труд", молочарню і господарську організацію для селян „Сільський Господар", і що я спроваджував до війни книжки і газети з Америки. Проти мене виступив гурт поляків і наприкінці 1948 року, коли я вернувся з конґресу ППС і ППР (Польської Партії Соціялістичної і Польської Партії Робітничої — ред.), на якому ці партії об'єдналися в одну, то по мене приїхали і забрали до Вроцлава і посадили в тюрму. Мене там тяжко мучили — били по 50 разів денно в обличчя, вішали за ноги до стелі, замикали до темниці, де капала вода, і шість днів і шість ночей часто голого, як мати родила, держали на 10-ступневому морозі. Казали 5.000 разів на день лягати на підлогу і вставати на ноги. І багато, багато інших мук."

„Так хотіли мене замучити тільки за те, що я не вродився поляком, бо хрестили мене в вороблицькій церкві. Потім, як мене не зламали і як не повелося їм змусити мене признатися фальшиво до того, що вони хотіли, то мене почали обвинувачувати в справі трьох револьверів, що їх перед тим дали самі до комітету партії. Я дістав три роки в'язниці і сидів у Щеціні й у Варшаві ... Я карався тільки два і пів року, бо звільнили мене пів року скорше. Моя мати вмерла з голоду за три дні перед моїм звільненням з в'язниці ... А моя перша жінка знайшла собі за той час полюбовника, двох синів віддала до дому підкидьків на виховання, а сама, обікравши мене з усього, втекла з цим полюбовником."

Зазнавши такої особистої трагедії, Степан Вархоляк описує далі трагедію свого рідного села Вороблика, як теж і трагедію інших лемківських сіл і міст, і взагалі цілої Лемківщини, що її він не

(Закінчення на стороні 3-ій)

ВОЯЦЬКА

Ой, ти, вороне,
чорний вороне,
Не гуляй вгорі,
не гукай мені.

Не гуляй вгорі,
не гукай мені.
Що ти смерти ждеш,
очі виклюєш.

Що ти смерти ждеш,
очі виклюєш,
Очі виклюєш,
серце винесеш.

Очі виклюєш,
серце винесеш,
Серце винесеш,
любов вигасиш.

Ой, ти, вороне,
чорний вороне,
Не гуляй вгорі,
не гукай мені.

Не гуляй вгорі,
не гукай мені,
Сну воявкого
не діждать тобі.

І очей моїх
ти не виклюєш,
І грудей моїх
ти не викровиш.

І грудей моїх
ти не викровиш,
Серця, вороне,
ти не винесеш.

Серця, вороне,
ти не винесеш,
Любов, вороне,
ти не вигасиш.

ПАВЛО УСЕНКО

М. Л.

АНДРІЙ ЧАЙКОВСЬКИЙ

(2)

***

У кожного письменника є свій специфічний момент народження, очевидно письменницького народження. Є він і в Андрія Чайковського. Щоб виявити той момент, зробімо маленький зворот до всесвітньої історії. У сімдесятих роках минулого сторіччя вибухають часті заворушення на Балканському півострові. Слов'янські народи, які входили в склад турецької імперії, разом з іншими запалюють вогні національної революції за визволення з турецького ярма. Цю ситуацію використала Росія, і під претекстом допомоги слов'янським народам виповіла Туреччині війну. Війну Туреччина програла, і була змушена укласти некорисний для себе мир в Сан Стефано. Після війни скликано 1878 року до Берліну мирову конференцію, на якій упорядковано між іншими й справи Балканів. Тоді Сербія й Румунія одержали повну самостійність; Болгарія стала окремим королівством, але ще в злуці з Туреччиною; Боснію і Герцоговину відірвано від Туреччини й передано Австрії. Для окупації цих країн Австрія вислала 18.000 війська, якому довелося звести ще тяжкі бої з мохаммеданськими повстанцями в Сараєві. Андрій Чайковський, який в тому році якраз відбував свою військову повинність, був приневолений брати участь у здавлюванні боснянського повстання. Свої враження з побуту в Боснії він перелив згодом на папір і видав їх друком в „Ділі" 1888 року під назвою „Спомини з-перед 10 літ". Цей рік і вважається за початок письменницької творчости Чайковського. Спогадами зацікавився Іван Франко, бо помітив в них непересічний письменницький хист. Буваючи в Бережанах, Франко часто заходив до Чайковського і заохочував його до писання. Чайковський спробував сил, в результаті чого збагатив українську літературу чималим і цінним вкладом.

***

Щодо тематики — творчість Андрія Чайковського слід розбити на два основні цикли. В першому циклі автор торкнувся життя галицько-українських селян і т. зв. ходачкової шляхти, яка від звичайних селян відрізнялася хіба тим, що свого часу не відробляла панщини. Персонажі цих творів — це реальні люди. Чайковський бо під час своєї адвокатської практики чимало мав діла з селянами, знав усі подробиці їхнього сірого будня, знав їх душу — так, як тільки може знати її священик і адвокат... Про реальну основу своїх повістей говорить і сам письменник в одному з листів до проф. Огієнка:

„Тепер друкується моя нова повість „Четверта заповідь". Сюжет взятий з правдивого: селянин-батько стає великим конокрадом, щоб мав за що посилати сина в школу, і, коли син скінчив теологію і мав висвячуватися, батька спіймали хлопи у стайні при конях. Страшні колізії: син цурається батька, що так його скомпромітував. Нарешті в тюрмі, коли батька вивозять до більшого тюремного заведення, вони поєднуються". (Лист від 21 січня 1930 р.).

Важливішими з цих повістей і оповідань, які можна назвати побутовими, є: „Олюнька", „В чужім гнізді", „З ласки родини", „Малолітній", „Своїми силами", „Панич", „За чужі гріхи", „Четверта заповідь".

Другу частину творів Андрія Чайковського становлять історичні оповідання і повісті. Чому автор взявся за цю тематику, вияснив він у листі до проф. Огієнка:

„В послідних часах я взявся до писання історичних оповідань і повістей, бо я бачив велику прогалину у тій царині нашої літератури. Я з того найбільше радію, що багато письменників пішло слідом за мною, і тепер ця прогалина заповняється трошки". (Лист від 7 липня 1923 р.).

В такому самому дусі висловився Чайковський у відповіді на анкету „Нового Часу" у зв'язку з 40-літнім ювілеєм своєї літературної праці 1928 р.

Вклад Андрія Чайковського в історичну повість не менший від вкладу в повість побутову. Прогалину, про яку він згадував, вдалося йому заповнити низкою більших і менших творів, як: „За сестрою", „З татарської неволі", „Віддячився", „На уходах", „Олексій Корнієнко", „Сонце заходить", „Сагайдачний". Остання повість — це ширше закроєна трилогія, в якій автор мав у пляні відтворити постать гетьмана Сагайдачного. На жаль, цей твір не опублікований повністю. Друком появилися дві частини — „Побратими" й „До слави". Дальшою частиною трилогії мали бути два томи повісти „Гетьман", рукопис якої зберігався у рідні, а коли остання покидала рідні землі, передала його — разом з іншими матеріялами, як листи від Митрополита Шептицького, Франка, Коцюбинського, Огієнка і ін. — на збереження до коломийського музею.

За повість „Сагайдачний", а радше за її частину „До слави" Чайковський мав неприємності від польської влади. Письменника оскаржено за його протипольське наставлення. Закинено, що він похваляв бунт Сагайдачного проти Речипосполитої Польської перед 300 роками. Цензором повісти був один урядовець староства, колишній австрійський жандарм. Не мав він — очевидно — жадних даних забирати голос у літературних та історичних питаннях, але його закид польські судові власті взяли. Чайковський, з свого боку, виступив з обороною, доказуючи, що тримався історичних джерел і не мав жадної тенденції виступати проти польської держави. Боронився Чайковський цитатами з праць польських істориків, як: Шайноха, Немцевіч, Шуйський. Раз тільки покликався на українського історика Мих. Грушевського. Арґументи Чайковського переконали польський суд.

До козаччини відносився Чайковський з великим пієтизмом. Це треба повторити з акцентом, коли йде мова про гетьмана Сагайдачного, який походив з тої самої Самбірщини, що й Чайковський. Про це заявляє і сам письменник у листі до проф. Огієнка:

„Крім тих оповідань, які вже вийшли, є у мене велика повість історична „Сагайдачний" (це мій земляк і я зробив це з пієтизму) у 5 частях". (Лист від 7 липня 1923 р.).

З дальших рядків цього ж листа довідуємося, чому згадана повість не вийшла друком в цілому: письменник не мав путнього видавця. В 1925 році згодилося видати „Сагайдачного" Українське Педагогічне Товариство у Львові, але справа розбилася. Із-за чого — так про це довідуємося з листа до проф. Огієнка:

„От трохи не забув. Рецензент мого „Сагайдачного" з УПТ бажає, щоб я кілька перших розділів змінив. Каже, що замало акції, а забагато тогочасних історичних рефлексій. Не знаю, хто був рецензентом і чи він мені заімпонує своїм знанням історії. Я знаю, що такий твір, як „Война і мир" Толстого, має багато глав з рефлексіями, і це в поважнім творі конечне. Цікавий на ці уваги рецензента і не знаю, коли мені їх пришлють. Я дуже не люблю перероблювати, бо це таке, як перероблювана одежа. Все ж думка двох голів, і автор затрачує своє я. Як цей еляборат дістану, то зараз з моєю відповіддю пішлю Вам до ласкавого перечитання. Здається, що вийде таке, що я „заверну бики". (3 березня 1925 р.).

(Кінець буде)

Робітничі спілки плянують встановлення коротшого робочого тижня

Зменшення числа робочих годин стало тепер одним з головних домагань світу організованої праці. Це буде поставлено на порядку денному під час дальших переговорів з працедавцями. Так вирішено на конференції в справі коротшого робочого тижня, що відбулась у Вашингтоні в вересні місяці.

Понад дві сотки дослідників з об'єднаних АФП-КІО зустрілися з найвищими урядовцями проводів робітничих спілок, щоб обміркувати проблему скорочення робочого тижня. Розвиток автоматизації, як вважають юнійні лідери, сприяє тому. Автоматизація — це контроля машин іншими машинами, що скорочує потребу людської праці.

Протягом останнього півстоліття завдяки розвиткові технологічного прогресу, робочі години поступово зменшувалися з 70 до 60, з 50 до теперішніх 40 годин на тиждень. В 1938 році Конґрес видав закон про встановлення сорока годинного тижня для урядових працівників, після чого робітничі спілки незабаром добились того самого і в приватній індустрії.

Тепер приблизно одна шоста частина фабричних і канцелярійних працівників працюють менше як 40 годин на тиждень. Сотки тисяч робітників працюють тільки 35 годин, включаючи робітників одягової, гумової, нафтової та друкарської примисловости.

Вигоди коротшого робочого тижня очевидні — більше вільного часу, дальше зменшення числа безробітних до мінімуму, більша оплата праці понад норму, більша певність в роботі. Але дослідження показали, що більшість робітників не виявляють бажання скорочувати свої години праці, як заявив Джордж Брук, директор Бюра досліджень для робітників паперової промисловости. Він сказав на конференції:

„Нема ознак того, що робітники хочуть коротшого робочого тижня або робочого дня. Вони хочуть більше оплачуваних свят і довших оплачуваних вакацій. Робітники прагнуть збільшити свій заробіток, а не зменшити години праці".

Навіть, якщо це правда, багато спілок будуть домагатися скорочення годин праці, доводячи, що автоматизація конечно приведе до того, інакше важко буде уникнути збільшення безробіття або перепродукції. Вони домагатимуться при тому, щоб це не відбилось на заробітках, бо покупна спроможність має бути затримана на тому самому рівні.

Джордж Міні, президент АФП-КІО, сказав на конференції, що політика організованої праці полягає в тому, щоб добитись скорочення робочих годин шляхом договорів з працедавцями, а не через урядові законодавчі чинники.

(Загальна Рада).

З Наукових Конференцій УВАН в ЗДА

Доповідь Всеволода Голуба: СТАТИСТИКА НАСЕЛЕННЯ УКРАЇНИ В 1940—1956 РОКАХ.

10 листопада 1956 року в Комісії для Вивчення Пореволюційної України при УВАН у ЗДА В. Голуб прочитав доповідь: „Статистика населення України в 1940—1956 рр."

Доповідач сказав, що донедавна совєтські джерела часто подавали, що населення України, разом з Кримом, становить коло, а то й понад 42 мільйони. Тепер же, новий совєтський статистичний збірник „Народное хозяйство СССР", видання 1956 року, подає, що на квітень 1956 року населення України разом з Кримом становить тільки 40,6 млн. чол. Цей останній показник вважається тепер офіційним. Доповідач, аналізуючи цей показник, відзначив, що попередні подані числа совєтські джерела обчисляли на підставі розмірів виборчих округ (одна округа на 300 тис. населення) для виборів до Верховної Ради СССР. Теперішня розбіжність показників кількости населення, на думку доповідача, свідчить, що визначення розмірів виборчих округ у СССР переводиться цілком штучно, як і всі вибори.

Виходячи з нового офіційного показника кількости населення України в 1956 році та враховуючи різні реально можливі теоретичні варіянти щорічного середнього приросту населення між 1940 і 1956 рр., В. Голуб прийшов до висновку, що за цей період Україна втратила мертвими, ненародженими і вибулими поза межі республіки від 7,4 до 9,4 млн. *населення*. На підставі різних офіційних показників (про втрати населення від німецької окупації, про поворот вивезених до Німеччини й евакуйованих до СССР, про кількість українців у Радянській Армії, про обмін населенням між Польщею і Україною, про зміни населення Криму і т. д.) доповідач обчислив, що з цих абсолютних втрат Україна конкретно втратила 1,5 млн. цивільних, замордованих німцями, а 4,1 млн. осіб не вернулося з фронту, з евакуації до східних районів СССР та з Німеччини. Таким чином, фізичні втрати населення України в наслідок Другої Світової Війни становлять 15% його довоєнної кількости. Решта втрат сталась в наслідок падіння народжень і зростання смертности в повоєнні роки та в наслідок територіяльних змін і переселень.

Перейшовши до розподілу населення України на міське і сільське, В. Голуб відзначив, що обчислення совєтського автора, А. Лялікова, в книзі „Советская Украина", який твердить, що в 1954 році 45% населення України становило міське населення, виглядають помилковими, порівняно до інших офіційних даних. В дійсності тепер міське населення України становить яких 37% усього населення, тобто лише трохи більше, ніж то було до війни, в старих кордонах. Населення великих міст, порівняно до 1940 року, зросло в середньому на яких 17%. Причиною такої повільної урбанізації є воєнна руїна міст і недостача в них живлової площі. Останнього часу, проте, середньорічний приріст міського населення на Україні становить уже понад 5%, в той час, як кількість сільського населення в абсолютних розмірах лишається без змін, або трохи зменшується.

Питома вага українців у цілому населенні України зараз лишається та сама, що й була до війни. Враховуючи виселення поляків, німців, та зменшення кількости жидів, можна вважати, що питома вага неукраїнського населення збереглась, очевидно, в наслідок прибуття на Україну великої кількости росіян. Як свідчать деякі совєтські джерела, хоч міста України і далі залишаються дуже русифікованими, проте ця русифікація виглядає лише поверховою. В наслідок війни і повоєнних пертурбацій населення міст на Україні стало за національною приналежністю і походженням в абсолютній більшості українським. Це населення, правда, вживає в розмовах державної російської мови, але воно знає і українську мову і при зміні обставин легко і природно дерусифікується. Взагалі ж, як відзначив доповідач, про національний склад населення України, тепер важко щось певне твердити, тому, що статистичних даних про це мало. Необхідним є новий докладний перепис населення.

Вивіз населення за межі України, головно до Казахстану і до Сибіру, В. Голуб обчислює в середньому не більше, ніж 30 тис. осіб на рік, за винятком 1954—55 рр., коли вивіз досягав коло 75 тис. осіб на рік.

Після доповіді відбулась дискусія.

Н. Н.

Комуніст про мартирологію Лемківщини в комуністичній Польщі

(Закінчення зі стор. 2-ої)

хотів бачити і знати в той час, як був видатним комуністичним діячем і виконавцем доручень комуністичної партії і в Кросні на Лемківщині і потім, як повітовий секретар компартії, в Леґніці на Шлезьку.

„А тепер про Вороблик та інше, — пише він. Наша церква в Вороблику Шляхецькім стоїть, але дещо занедбана. Обидві церкви перемінені на костели. В цілому Вороблику Королівськім є ледве яких 80 домів, хоч їх в 1944 році було 280, а людей півтори тисячі. Тепер там живуть тільки поляки, не більше, як 600 душ... (Крім кількох місцевих поляків) решта все нові люди і то такі бандити. Під час війни від 1939 до 1944 року німці вивезли з Вороблика яких двісті осіб з-поміж молоді на примусові роботи до Німеччини. Ці діти після закінчення війни не знали, що в Вороблику вже не наші люди, і верталися з валізками додому. В 1945-1948 роках ці нові поляки створили банду, яка тих молодих людей, що верталися з Німеччини, ловила і грабувала донага, дівчат ґвалтувала і потім жорстоко вбивала і кидала до ріки там, „за Ямою". Так вбили щонайменше 60 людей. Щойно в 1949 уряд був ласкавий тих бандитів арештувати... Нині вони всі дома і сміються. А нещасні діти наших вороблицан гризуть землю."

„Ви пам'ятаєте Синяву? Отож, мешканці Синяви не виїхали до Совєтського Союзу, і в 1946 році поляки з Глубокого напали на Синяву вночі, запалили все село і повбивали майже всіх мешканців, тільки дехто втік в поле, як його не бачили. Сьогодні там пусте поле."

„Таке то лихо творилося по наших селах зараз по війні. А в 1947 році гори виселили примусово. Всі мусіли до двох годин вибратися із села. Вивезли їх на Захід і порозкидували по дві-три родини на село. Заборонили називатися лемками чи руснаками чи українцями і записали примусово всіх за поляків. За одно слово, як хтось сказав по-свому — вбивали."

Пише про все це Степан Вархоляк щойно сьогодні, по багатьох роках свого вірного запроданства польській комуністичній партії. Ненавчений ні кривавою трагедією Лемківщини, ні своїми особистими переживаннями, всю вину за жахливі злочини польського к о м у н істичного режиму і толерованих ним польських банд звалює він сьогодні на „Фашистів і польських шовіністів", що „пролізли" в польську комуністичну партію, щоб зсередини „підривати владу народної Польщі".

З ЖИТТЯ ГРОМАД І ОРГАНІЗАЦІЙ

Ню Йорк, Н. Й.

Підготова до відзначення 100-річчя народин Ів. Франка.

Як вже було повідомлено в пресі на засіданні представників громадських організацій дня 12 жовтня 1956 р. уконституувався Комітет для підготовки святкування роковин **Івана Франка** в Ню Йорку. На тім засіданні визначено день святкування на 23 грудня ц. р.

З того часу співпраця громадських сил для здійснення задуму поступила значно вперед в напрямку поширення першого пляну і поліпшення мистецької сторінки Академії. Зокрема однодушна згода хорів Ню Йорку виступити об'єднаними силами привела до пересунення терміну святкування з огляду на потребу довшого протягу часу для підготовки до такого спільного виступу. Тому Комітет постановив перенести святкування на день 10 лютого 1957 р. Пересунення терміну святкування уможливило також виступ Українського Театру, на який дав згоду дир. Й. Гірняк.

Живе зацікавлення святом організацій і громадянства взагалі привело також до постанови про зміну, вже зарезервованої залі Вашинґтон Гай Скул, на імпозантнішу. Отже у призначений день 10 лютого наступного року урочиста Академія присвячена роковинам Івана Франка відбудеться в залі Фешен Інститут 24-та вулиця.

Дохід з Академії призначено на заснування фонду побудови пам'ятника Іванові Франкові в місті Ню Йорку.

О. Ч.

Бостон, Масс

На весіллі згадали інвалідів.

10 листопада 1956 року відбулося тут весілля Марії Ковердович і Івана Вазюка. Мала кількість гостей при забаві не забула про свій національний обов'язок: П. Степан Мацькевич, старшина Української Дивізії, виступив із зворушливою промовою про українську боротьбу за волю та про її жертви, зокрема про інвалідів, котрі сьогодні живуть в тяжких умовинах і потребують матеріяльної допомоги. Він перевів збірку і зібрав 12 долярів на поміч для Українських Інвалідів.

О. С. Д.

Вунсакет, Р. Ай.

Листопадова Академія.

25-го листопада, ц. р. українці Вунсакету, Ровд Ай., урочисто відсвяткували 38-му річницю Листопадового Зриву.

Академія відбулася в залі української православної церкви Св. Арх. Михаїла при великій кількості людей. Вступом до академії був американський гимн у виконанні українського чоловічого хору „Бандура" під умілим керівництвом п. проф. Трохима Пасічника.

Академію відкрив голова філії УКК п. Михайло Чагарин такими словами: „В день першого листопада, коли інші народи обходять сумні поминки за померлих, справляємо ми, українці, одно з наших радісних національних свят — Свято Зриву західньої вітки українського народу до вільного й самостійного життя. Рік-річно згадуємо відважний чин сотника Українських Січових Стрільців Дмитра Вітовського, що вночі на перше листопада 1918-го року захопив столицю Західніх Українських Земель, Львів, і таким чином заманіфестував, що ми, українці, ніколи не помиримося з тим, щоб на наших землях панували чужинці..." На заклик промовця всі присутні однохвилинною мовчанкою вшанували пам'ять Листопадових Героїв.

Наступною точкою академії був виступ чоловічого хору „Бандура", який проспівав в'язанку Стрілецьких пісень — музика Гайворонського. Надзвичайно *вдалим* завершенням Стрілецьких пісень була добре виконана деклямація п. С. Тепер відомого вірша Богдана Лепкого „Напис на стрілецьких гробах".

Змістовний та добре обдуманий святочний реферат виголосив Впр. о. Прот. Степан Віляк, парох Української Православної Церкви Св. Арх. Михаїла. „Тяжкі жертви поніс український нарід у цій нерівній боротьбі за свої високі ідеали й немало крови найкращих синів нашого народу потекло в обороні українських прав, казав промовець. Наші дні ще прийдуть! Свідомі тих завдань, які ми взяли на себе, знаємо, що кожна хвилина зближає нас до здійснення української правди й тому ми мусимо кожну хвилину використати для добра нашої загальної справи, щоби майбутні дні вирішальних подій застали нас приготованими й свідомими наших обов'язків"...

У другій частині хор „Бандура" проспівав: „Накрила нічка" — музика Гайворонського і „Засяло сонце" — музика Недільського. Тут мушу згадати, що активність хору „Бандура" є гарна та різноманітна, бо де тільки відбувається якесь національне чи парафіяльне свято, то хор завжди з охотою виступає. Крім того хор виступає також і на різних американських святах, куди його запрошують. Всі члени хору — це молоді американці українського походження, які не встидаються свого українського походження і всюди доказують, хто вони і защо борються. За їхню здисциплінованість та національну свідомість належиться їм щира подяка. Рівно ж щира подяка їхньому диригентові проф. Т. Пасічникові. Всі присутні в залі щиро оплескували хор, бо він співав добре.

Решта програми 2-ої частини академії складалася з деклямацій та співу, які виконали діти Рідної Школи. „Листопад" продеклямував Денис Тепер; „Устав і знову упав наш Львів" деклямувала Евгенія Гнєцько; „Ось він високо над нами..." співали діти Р. Ш. Филис Ясенчук, Дженіс Ясенчук, Анна та Марія Ковальчук, Джеквелін Гречук, Федір Овчанський, Іван Градюк, Джуен Косюк і інші.

На святі зібрано $90.95, які перешлеться до Централі УККА, а на Панахиді по Героях Листопадового Зриву зібрано $67.00 і переслано їх до Консисторії Української Православної Церкви для розподілу поміж сиротами та вдовами Героїв Листопадових. Програмою завідував заступник голови УКК п. Іван Кокольський. Наприкінці академії пані Розалія Вецаль (скарбник УКК) висловила щиру подяку всім присутнім у залі за їхню щедру пожертву на визвольну політику УККА.

Хор і присутні в залі завершили академію співом українського національного гимну.

Вунсакет, 30 листопада 1956.

Р. В.

Короткі Вістки

● **В Індонезії соціялісти** — на відміну від соціялістів англійських і німецьких — є, разом із членами мусульманської партії, найрадикальнішими антикомуністами. Вони запротестували проти виданої „невтральним урядом" заборони публічної демонстрації в зв'язку з кривавим здушенням Москвою революції на Мадярщині, і закинули урядові зламання його „невтральности" тим, що уряд дозволив влаштувати демонстрацію проти Англії і Франції у зв'язку зі спровою Єгипту. Уряд виправдується тим, що власне бурхливі авантюри, які мали місце під час тієї демонстрації, продиктували йому обережність, щоб не наражувати країну на ще одну прикрість.

● **Лясльо Надорі**, заступник голови мадярської Олімпійської дружини в Мелборні, в Австралії, який разом із 44-ма іншими мадярськими легкоатлетами „вибрав свободу" і залишився в Австралії, зник був із готелю спортовців вже за день раніше і залишив тільки коротку записку голові олімпійської дружини: „Хай вас усіх Господь благословить".

ХРОНІКА УКРАЇНСЬКОГО ЖИТТЯ

В Італії

МАЛА СЕМІНАРІЯ ПЕРЕНЕСЕНА ДО ІТАЛІЇ

Заснована 4 роки тому заходами Архиєпископа Кир Івана Бучка Мала семінарія в Люрі, Франція на рівні клясичної гімназії, для підготовки українських священиків, була приневолена з приводу різних труднощів у цьому році припинити там навчання та перенестися до Риму.

Малу семінарію приміщено в закупленій по першій світовій війні бл. п. Митрополитом Андрієм Шептицьким просторій віллі в Кастель Ґондольфо, віддаленій від Риму на 20 км. З Римом є сполучення залізницею й автобусом.

Сама вілля, де учні будуть мешкати і вчитись, розташована над озером Альбано, на його високому березі. До віллі належить парк-сад, в якому учні проводитимуть вільні від науки хвилини. З віллі та парку відкривається чудовий вид на озеро і подальшу околицю. Красвид є захоплюючий. Сама вілля має просторі кімнати, в яких можна примістити більшу кількість учнів на навчання і мешкання. Передбачено в найближчих роках спорудити шкільний будинок над морем, в якому має приміститися Мала семінарія.

Вчителі, українські отці Салезіяни, яким доручено ведення семінарії, є цілою душею віддані своїй справі. Вже тепер можна ствердити, що вибір Риму на осідок Малої семінарії, де є повне зрозуміння для потреб нашої Церкви, є більш відповідним, як Люрі. Учнів є тепер 24, вони походять з усіх більших українських еміґраційних скупчень в Европі. Найбільше їх є з Німеччини, а дальше з Франції, Англії й Австрії. Треба думати, що приплив учнів у майбутніх роках значно перевищить цьогорічну початкову кількість зголошених.

МОЛЯТЬСЯ ІЗ ЗБРОЄЮ НАПОХВАТІ

В Єгипті, не зважаючи на те, що Велика Британія і Франція виводять свої війська із области Порт Саїду, єгипетська армія перебуває далі в стані повної мобілізації. На фото: вояки єгипетської „армії визволення", моляться у мошеї в Каїро, поклавши перед собою на молитовний килим свої рушниці.

ВСЯЧИНА

НА 1,381,000 БІЛЬШЕ ЖІНОК

Статистичне Бюро повідомляє, що в ЗДА тепер є на 1,381,000 більше жінок в порівнянні з чоловіками. Найбільша різниця між числом чоловіків і жінок є в віці понад 25 років. Шість років тому в цій країні було тільки 600,000 більше жінок. Число чоловіків зменшується від 1910 року, коли на кожних 106 чоловіків було тільки 100 жінок. Статистика стверджує, що між чоловіками панує більша смертність. Кожного року в цій країні число вмерлих чоловіків є на 200,000 більше в порівнянні з числом померлих жінок.

ХОЧЕ ПРОДОВЖИТИ ШКІЛЬНИЙ РІК НА 6 ТИЖНІВ

Директор Слоун Фундації д-р Ричард Т. Арнолд промовляв на зборах Стейтового Комітету для опіки над публічними школами і заявив, що в цій країні треба продовжити шкільний рік на 6 тижнів. Це треба зробити в середніх школах і в вищих клясах публічної школи. Тепер шкільний рік триває 9 місяців, і впродовж врьох місяців діти не вчаться, а деякі мають нагоду попасти в коло молодих злочинців. Коли б шкільні ферії тривали тільки 6 тижнів, тоді цього не було б, а учні могли б більше навчитися, і могли б у віці 18 років рівнятися зі своїми ровесниками з Европи щодо наукових відомостей.

КОМІТЕТ ДЛЯ ДОСЛІДІВ ЛІТАЮЧИХ ТАРІЛОК

У Вашинґтоні існує Крайовий Комітет для Дослідів Повітряних Явищ. Цей комітет визначив дев'ятичленну раду, яка повинна зібрати більше поважних інформацій про літаючі тарілки. Цей комітет — це неприбуткова організація, яка ставить собі ціллю дати докладніші пояснення таких явищ, як „досі недосліджені ще „літаючі тарілки". В заяві говориться про те, що „існує багато доводів на те, що в цій ділянці можна дати самостійні цінні вияснення". До цієї ради належать професори, адмірали, священики, фізики і промисловці та підприємці.

БАТЬКИ ДИВЛЯТЬСЯ ЗГОРИ НА ВЧИТЕЛІВ

Громадянський Комітет для Опіки над Публічними Школами в Нюйоркському Стейті ствердив, що численні батьки не дуже високо оцінюють учителів своїх дітей в публічних школах. Тільки 25 відсотків батьків дивляться з пошаною на вчителів та не вважають їх за нерівних собі під товариським оглядом. Велика більшість батьків не запрошує вчителів до своїх домів. Міські управи домагаються, щоб вчителі керувалися в своїм житті гострішими етичними засадами, як батьки, й не брали участи в політичній діяльності, навіть в виборчій кампанії під час президентських виборів. В 64 відсотках вчителі живуть своїм окремим життям і не беруть участи в товариському житті громад, в яких працюють.

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ УНС

НЮАРК, Н. ДЖ. — Т-во ім. Чорноморської Січі Відд. 14, подає до відома, що місячні збори відбудуться в середу, 19. грудня, о год. 8-ій веч., в Січовім Домі, 508 18th Ave. Проситься прибути, є справи до полагодження, і буде вибір уряду на рік 1957. Довгуючих проситься вирівняти свої залеглості на зборах. — М. Басараб, предс.; М. П. Отрок, секр.

РАРІТАН, Н. ДЖ. — Повідомляється членів Б-ва св. Арх. Михаїла Відд. 332, що місячні збори відбудуться в суботу, 15. грудня, о год. 7-ій веч., в У. Н. Домі, 10 Колфакс вул. Проситься всіх членів прийти на збори. — М. Сірман, рек. секр.

ВУНСАКЕТ, Р. АЙ. — Місячні збори Т-ва Запорозька Січ, Відд. 206 відбудуться в неділю, 16-го грудня, в параф. залі при 74 Геррис Евеню, о год. 1-ій по пол., точно. Просимо обов'язково кожного члена прибути на ці збори, будуть важні справи до обговорення і до полагодження На тих зборах буде вибір нового уряду на рік 1957. — М. Чагарян, предс.; І. Кокольський, секр.

НЮАРК, Н. ДЖ. — Б-во св. І. Хрестителя Відд. 76, повідомляє всіх своїх членкинь і членів, що річні збори відбудуться в неділю, 16-го грудня, в Укр. Централі при 180-6 Вілям вул., о год. 1-ій по пол. Проситься членів прийти на ті збори бо є важні справи до полагодження, як також буде звіт всіх урядників. — От. Мриґлод, предс.; В. Лискович, кас.; В. Салабун, секр.

БРУКЛИН, Н. Й. — Т-во Запорозька Січ, Відд. 325 повідомляє своїх членів, що річні збори відбудуться в суботу, 15. грудня, о год. 8-ій веч., в залі Народного Домі, 216-18 Grand St. Просимо усіх членів виконати обов'язок і прибути на збори, бо будуть річні звіти і вибір управи на наступний рік. — Управа.

БЕТЛЕГЕМ, ПА. — Б-во св. Димитрія, Відд. 288, повідомляє, що місячні збори відбудуться в неділю, 16-го грудня, зараз по Сл. Божій. Просимо всіх членів прийти і вирівняти свою вкладку за цей рік. — М. Брус, предс.; В. Заґвоський, кас.; Д. Мушастий, секр.

ПАССЕЙК, Н. ДЖ. — Т-во ім. Т. Шевченка, Відд. 42, повідомляє своїх членів, що місячні збори відбудуться в неділю, 16-го грудня, в УНДомі при 237 Hope Ave. На збори просимо всіх прийти бо є важні справи до полагодження, від участи дорослих членів на зборах буде залежати несподіванка для Ваших дітей. З огляду на те, що в неділю, буде Св. о. Николай роздавати дарунки збори почнуться дуже точно. Вже зближається кінець року, тому просимо тих, що мають залеглість, вирівняти членські вкладки бо відбудеться контроля всіх книжок. — В. Марущак, рек. секр.

НЮАРК, Н. ДЖ. — Т-во ім. Б. Хмельницького Відд. 133, повідомляє своїх членів що річні збори відбудуться в суботу, 15. грудня, о год. 8-ій веч., в Укр. Централі, 180 Вілям вул. Проситься всіх членів прибути на збори, бо є важні справи до полагодження і буде вибір нового уряду на 1957 рік, також буде звіт контр. комісії. Проситься довжних членів прийти і полагодити свою належитість, бо інакше будуть суспендовані. — Т. Оринчак, предс.; М. Яблонський, рек. секр.; І. Андрійчин, фін. секр.

ЙОНКЕРС, Н. Й. — Т-во Подільська Січ Відд. 8, повідомляє своїх членів, що річні збори Т-во відбудуться в неділю, 16. грудня, о год. 2-ій по пол., в залі Клюбу, 13 Washington St. Буде річне справоздання і вибір уряду Т-ва на рік 1957, тому просимо всіх членів Т-ва явитися. Принимаємо членів без вступного. — П. Гарасимів, пр.; В. Мандзій, секр.

CHICAGO, ILL. — Monthly meeting of Birth of Holy Virgin Society, Branch 259, will be held Sunday, Dec. 16, 1956, at Church Hall, 4952 So. Paulina St., at 1:30 p.m. — P. Trusiak, Rec. Sec.

НЮ ГЕЙВЕН, КОНН. — Повідомляється всіх членів Т-ва „Любов" Відд. 379, що річні збори відбудуться в неділю, 16. грудня, зараз по співаній Сл. Божій. Проситься всіх членів явитись на зборах, послухати звітів виступаючого уряду, як рівнож послухати організаційні прибутки і розходи. Також було випрацьовано нові параграфи до статуту, щодо виплачування бенефітів і посмертного. Члени повинні прибути і вирівняти залеглість. Буде вибір нового уряду на рік 1957. — К. Стасюк, предс.; М. Сова, заст. кас.; В. Гіна, секр.

В СУБОТУ, 15-го ГРУДНЯ, о 6-ій год. веч.
в Українській Правосл. Церкві св. Володимира, 334 East 14th St., в Ню Йорку
буде відправлено
ПАНАХИДУ
в 4-ті роковини з дня смерти
бл. п. Марини Гарматій (Сороченко)
про що повідомляє Рідню та Друзів Дорогої Небіжчиці
МАТИ

✝

Ділимося з Рідними, Друзями та Приятелями, розкиданими по цілому світі, невимовно-сумною вісткою, що 7-го грудня 1956 року, о год. 8:40 вечора, в Трентоні, Ню Джерзі, після тяжкої хвороби, на 35-му році життя відійшов від нас назавжди Наш Найдорожчий

Олександер Григорович КИРИЧЕНКО

Спи спокійно, Дорогий наш Сину, Брате та Господарю, нехай американська земля буде Тобі легкою.

Прибиті тяжким горем
Родини БОРИСЕНКО та КИРИЧЕНКО.

Висловлюю глибоке співчуття
Родинам БОРИСЕНКО та КИРИЧЕНКО
з приводу незаступленої втрати-смерти
Дорогого
ОЛЕКСАНДРА КИРИЧЕНКА,
що наступила 7-го грудня 1956 р.
в Трентоні, Ню Джерзі.
МИКОЛА ПОНЕДІЛОК

✝

Ділимося тяжкою вісткою, що 7-го грудня біжучого року, в Трентоні, Ню Джерзі, після тяжкої недуги, в розквіті життя, помер довголітній голова філії ОДУМУ в Трентоні та чільний громадський діяч нашого міста —

Олександер Григорович КИРИЧЕНКО

Вічна Тобі пам'ять, Дорогий Друже та невтомний труженику. Хай американська земля буде Тобі легкою.

Управа ОДУМУ в Трентоні

Сумую разом з родинами БОРИСЕНКО та КИРИЧЕНКО з приводу тяжкої втрати — смерти незабутнього
ОЛЕКСАНДРА КИРИЧЕНКА,
що наступила в п'ятницю, 7-го грудня 1956 р.
в Трентоні, Ню Джерзі.
ТЕОДОРА РУДЬ з Родиною.

Висловлюємо глибоке співчуття родинам БОРИСЕНКО та КИРИЧЕНКО з приводу смерти їхнього Дорогого Сина і Брата, а нашого найбільшого Друга та Приятеля
ОЛЕКСАНДРА КИРИЧЕНКА,
що наступила 7-го грудня 1956 р.
в Трентоні, Ню Джерзі.
ГАЛИНА МАХМЕД з Родиною
та КИРИЧЕНКО з Родиною,
Елизабет, Ню Джерзі.

ТАРЗАН, ч. 3787. Тепер або ніколи.

TARZAN STOOD AGHAST AT THE PRELIMINARY CEREMONY OF THE LEBOS. VOR, THEIR ANCIENT ARBOREAL GOD, WAS A CARNIVEROUS PLANT!

WARD'S EYES BLAZED. "PREPARE FOR THE SACRIFICE!"

AS THE LEBOS FELL INTO POSITION, TARZAN KNEW HE MUST THINK FAST-- NEVER BEFORE HAD HE FACED THE PROSPECT OF SO GRUESOME A DEATH!

Тарзан стояв приголомшений під час вступних церемоній лібів. Вор — їхній стародавній лісовий божок, — був м'ясожерною рослиною!

Очі Ворда спалахнули. — Зробіть приготування до принесення жертви!

Коли ліби займали становища, Тарзан знав, що мусить діяти швидко... Ніколи ще він не стояв перед такою жорстокою смертю!